

«փոխանակ առաքելեաց զայն աստացն էր զհնարաւսնս եւս էր Տարաւորն» :

Գլխէն նշանակաւ ինչո՞ւն ունի այս փայտաթիւնն Գանձանքին Պատմագիրն : Վասն զի իր երկրաստորութեան ժամանակ Տարաւորն տեսնուած էր զԷջմշտայի անձնաւորն եւ էր մերձաւոր ճանաչող անձնաւոր Տեառն եւ անոնցմէ ընդունած իւր աստ աւանդանն, ինքեւն նաեւ անոնց բերելն լսած ցամառն եղին Վասակն եւ ինքնին իոյ կրկնած : Եւսի կարծեմք թէ զգրութեամբ լսած զայս ապացոյց պահանջելու ոչ որ. իրաւունք ունի վաւերաւորութեան որ եւս է գրութեամբ :

Վասկայ նիւթոյն կողմանէ եւս նկատեալ՝ անձնէն անպատեհութիւն չկայ Հայրապետի մը գրութիւնն ըլլաւուն՝ իբր Տարաւորն ծանոթութեան եւ բարձրութեան կամ ողիկոսականատիւններն, մանաւանդ թէ շատ պատշաճական եւ յոյժ անպատեհ Լոգոսապետի նախանձաւորութեան փառացն Ստանուոյ եւ Տագեարական օգրի ժողովրդեանն, երբ միտ գրուի նպատակին՝ զոր կը յիշատակէ Պատմագիրն, այն է խափանել զնպատակորն եւ զանգագուն, անոնց փոխառելի՝ անմեղ եւ վայելելու զուարճութեան նիւթ մանապաշարելով : Եւ այս մտքը կարող էր առել թէ այս Վասկայն եւ Յիշեցողքն թ զիւրիկ երգոյն մէջ անձ կապիկցութիւն կայ, որովհետեւ երկուքն ալ միեւնոյն նպատակու շինուած են : Այլապէս ինչո՞ւնք ստալին մասին վրայ :

Ի. Կոնիտէ երկրորդ մասին վրայ : — Թէ արդեօք մեր այժմուս շնորհաւոր անձնանքներն նշել Հայրապետին գրածներն են, կամ թէ անոնք են՝ որոց վրայ կը հաւել Գանձանքին Պատմագիրն, — կրնանք տալստալական հաստատել թէ յանուն շնորհաւորի ի մեզս մեր գտնուած Վասկայ մէջ կը բաւականաւորն նշին Հայրապետին գրածներն՝ որոց Տարաւոր կը վկայէ կիրակոս, կամ թէ չենք կարող անպէշ ըստ Ժափ, եթէ չտեսնէք Դիւան Ժափը, Տարապետ ըլլալուն վրայ կատարածի : Ի յոյժ այս մանաւանք Տարապետութեան կարող էր յաւաք բերել որ մեր ունեցած Վասկայներն յամենայն պարս պաշտպանաւ օրինակող մէջ գրելն է առանց բացաւ Հայրապետին գտնուել շնորհաւորի կը կրնին : Բայց ասորի չի գտնուիր անոնց մէջ այնպիսի ինչ որ արդարեւ անձնապատեհ համարուի, բայց իմաստին եւ բացաւորութեանը : Չեն տեսնուիր արարութեւն ճարտար գիւտեր, բարձր եւ խորհրդաւոր պաշտպաններ, զոր եւ նիւթն իոյ ինքնին չի վերջորէն, բայց եւ ոչ ցած եւ գունձիկ են : Եւ եթէ մանաւանդ միտ գնենք որ ասովի ժողովրդեան Տարաւոր շինուած են, այս Տայիկցման եւս ընդգիտութիւն հանձնել եւ կատարելու ասով չենք գտնիր :

Բայց ինչպէս որ չի կրնար տարակուսուիլ Վասկայն միայ մասին շնորհաւորն գրածներն ըլլալուն վրայ, նոյնպէս ոչ միայն Տարաւորն ալ, նաեւ իրաւացի է երկուսը մանաւանք կատարել, որ վաւերականաց մէջ տարբարն ըլլան նաեւ անվաւերականք : Այս Հայրապետին գրածներն չեն իրաւունք ան ըլլան յետագայն հեղինակներէ շինուած Լանկելոյն : Իրաւացի է կրնուիլ, կրնանք, նայելով սովորութեան վերին գարտը օրինակողաց, որք բայց քանց կամ բայց մանաւանք մանաւանքութեան հեղինակի կը սահմանեն այս կամ այն գրութեան : Այլապէս անվաւերականաց յոյժ կրնայ Տարաւորիլ այն որ յամբար իոյ միեւնոյն նիւթոյն վրայ իրարմէ բոլորովին տարբեր երկու երեք Վասկայ կը գտնուին յանուն շնորհաւոր : Երբ օրմանք ոչ զվայելելութիւն ասովորն լսուի թէ մեծանուն Մատենադարէն ունին եւ ոչ նշխարաւ պաշտպանութեան գաղափարաց : Ընմանք եւս՝ վրայ, ութն, միւնել տասուերկու եւ ասիկն տող ունին, ուր ասհասարակ չորս տողով են այլը : — Դարձեալ Տիրապետը վարդապետի (Փ.Ի. Գար) Վասկայ երբեմն ներքիններէն կարգը գտնուած կ'ըլլան : — Արեւմտեւ ի փոխանի ուս. պոլսոյ տպ. նոյն ինքն շնորհաւորն վրայ կայ

թէ մեր ի մեզնի ունեցած Վասկայերէն՝ զայն միայն կարող են շնորհաւորն ընծայել, որոց ինչն է Ս. Գրոց Տեառն : Եւս այս ինչը հաշիւ բարձրի քառորդն : Բայց կարծեմք թէ հարկ չկայ այնպիսի նշանակութեան ասուել, այլ ասիկն ընդարձակ մտքը իմանալու եւ իր թէ կամեցած ըլլայ զրոյցել՝ ըստ Ժափ Ս. Գրոց վերաբերեալ նիւթոյ վրայ լինած է :

Վասկ մի. զոր հրատարակողն եւ թերեւս միամիտ կամ անմտադիր ընծիկցողք իւր յառուի գրելն կամ համարին նախընթացի պէտ, որ եւ ոչ կարող է մտայն մարդ երեւակայել :

Այս եւս այսմ նման նշանք, ինչպէս բարձր, յայտնադէս կը ցուցնեն զգոյնութիւն անվաւերականաց, Վասկայն ասոնց գոյնութիւնն իոյ նոր ապացոյց կրնայ համարուիլ գոյնութեան վաւերականաց, որովհետեւ հեղինակութիւն անստան կամ յետագայն գրուած այն պիտի անձնաց կ'ընծայուի, որոց նմանութեան գրուածաց մանանագիր ըլլայ անմանաւորն եւս :

— Կը մնայ ինչո՞ւն ժամանակին՝ յորում գրած է շնորհաւոր իւր Վասկայերն : Հասանական կարծեք կրնայ զրուցուիլ թէ գրած է կաթողիկոսութեան միջնիկն (1166—1173) : Չայս կը ցուցնէ կիրակոսի վկայութիւնն զոր ի մէջ բերինք. առաւել եւս կը հաստատուի այս կարծիք եթէ միտ գրուի կարգին զոր կը պահէ Պատմագիրն շնորհաւորն այլեւայլ գրութիւններն յիշատակած ժամանակ : Բայց այս ինչորեք երկրորդական ինչ է. միշտ հաստատուն կը մնայ թէ այս Վասկայ Թ.Ի. Գարաբ երկրորդ կ'ըլլայ գրութեան են :

Վասկայովք լսածեալ կը համարինք վերջոյ գրեալ ինչորեքն երկու մասանքն եւս : — Ընդարձակ պատմաւորականութեանց իմաստն համաժողովուրդն այս ի վրայ : Ա. Տարակոս չկայ որ շնորհաւոր Վասկայ գրած է : Բ. Զատ հասանական եւ գրելն է տողը եւ թէ մեր այժմ յանուն նորա ունեցածներն մէջ կան իւր գրածներն, բայց ոչ ինչ նուազ հասանական է որ հարապատ Վասկայ Տեառն իմանք գտնուին նաեւ տարաբանապէս : Զանալիկ էր արդարեւ այս վերջիններն առավելներն բաժնիլ հանել : Բայց տակաւին չունենք ի մեզնի բաւական միջոց ապուստականութեւն ի զուրի տանելու այս գործողութիւնն, որ շատ գծուակներ եւ երկրայն հետաքրքարութեանց կարտու : Առաջի ապագայ ժամանակաց եւ յայնչապագայն ու հնմապայն քննադատից թիւղով զայդ գրած : յառաւել բերեմք տասնէ ասկէն եղածին եւս ընդերքալցոյններն :

1. Արեւոյ. Գլխէկ հաւուի մի կայր փոքրիկ, ի ի զուրիս ունէր սեւուկ թեպրիկ. նրթայր նաւեր ինքն լռակի. Արեւիք աստի ինքն արդրիկի :

Թաւրիկ, Կարիկ, Կար Կար :

2. Ար. Կաթողիկոսն էր անդալտ, Յուր Գիւնակն քո զէր ի դատ. Անկալի միջանք արաւ նա շատ, Տերն էր վրէժա մահա ի հատ :

Մուշկու, Կարիկ, Կար Կար :

3. Ան. Ծառն չիք ինքն ի քարի, Ունի միայն անլի քարի. Կրնուի ունի արդու որ արիւր, ի օտեմ զուրի քարի կոթիւր :

4. Ան. Երբայր, լռել զու հնա պողոտ. Կին մարգարէ Լ. աղջկան ար. Ծրնաւ որդի իրաւ Տագեար, Որ ընդհանրն օն թագաւոր :

Վասկայ նշն Վասկայ :

Ն. Շարհաւ. Ինչան մի կայր յիւրեղի, ի ի ծարպալոյ տարիանի. Զան զոր չեղեւ քո ասիկն յիւրիւ ասիկն Լարապիկ :

Զարկ չէ գրուել որ ի մեզս մեր գտնուած թէ տպագրուի եւ թէ մեզապի օրինակներն իրարա համաժողովուրդ, ինչպիսիք ուղղակի եւ անվաւեր ընծիկցուածն ընտրել ասուել : Բայց ասեալք Տարապետը մի բայ միոյն նշանակել օրինակող տարբերութիւններն, եւ թէ իւրաքանչիւր Վասկայ ուստի ասած յիւր :

6. Անշահ. Մանուկ մի կայր զորեղ Տրեղեն,
խրթն հասոյց զխուրն ի գետնն.
Չիքսն է ինչն արարաւ ան զենն.
Զնկեն վերայց գետնն ի գալունն:
6. Առեւեղ. Ձառ ի վերջ ջուրքն մեկունն,
Կեցերց անուր մազով փակած.
Առաքն առնն հըրզով յոցանն,
Մի քան զգի արցնաւոցանն:
7. Անէ. Երեսուկ մի կայր զգետ ընթրորդ,
Ի ինչ խառ ի վեր մուշտակ ունէր,
Խաղալոր քաղցր կենայրն է յառնէր,
Ի հետ անտանն քայլերն անէր:

Եղանկ: Իրեւոյ՝ շէյն Բուշն, ինքն-
նախն է Կայ Կայսր:
8. Բռնէ. Հաստառուորդիկ մի կայր փորդիկ,
Ի ինքն կենայր զինն ըսնէրդիկ.
Յափիկն ունէր տանիքն ինքնիկ,
Ետիւր զայ ու զայ զեն փերեղիկ:

Ջրէն: Իրեւոյ՝ դոս:
9. Գոյլ-խնայ. Եկ ար ասեմ՝ քեզ այլ ասակ,
Որ թէ անկին՝ վառուկ կրակակ.
Ի Գաղաթապ հին ժամանակ,
Զփախն կորեր զինն ըզջանակ:

Սիմէ: Իրեւոյ՝ դոս Լուիս-Է:
10. Գորան. Թագաւոր տալայ աղտւոր տեսակ,
Զգուռն հագնի կանաչ դիպակ,
Խաղճիկն ունի անթիւի բանակ,
Ետն զէր ձիան որդ ու մատակ:
11. Գիտ. Օ՜հ մի կայր գուռով կապոյտ,
Գաղաթով անկայր պրտոյտ,
Յինք փորցն զայ այն բարեղն զիւտ,
Ի մի քամայք մեռնէր ան շայտ:
12. Գլէս. Տուն մի տեսայ սպիտակ բրուսն,
Ու սեւ հաւեր ի ներ թաւասն.
Չուս անկին ինքն ի ճեղայ,
Լէզաւս խաւին բանականաց:
13. Գրեւ. Հառ մի տեսայ եւ անկնդրակ,
Հասիկ անուր ձեռք արարգնակ,
Ինէ՛ք զայիսարձա գամբնն տան,
Սեւն է ասէ՛ Չմէ՛ք բաւական:
14. Գրասմ. Իրք մի կայ է ինքն է ջրեղեր,
Հանց հինկխում մարդ է տեսեր.
Խրթն ձրգէ գառնայ ի վեր,
Գարատակ նա էն մարդը ընկեր:
15. Եղեւ. Տղայն յուտեր զայց միայն հուր,
Մեծիկն ագաւաւն արայ աղտւոր,
Եւնեալ Տրեղենն ձի եւ զնայ աղտւոր,
Զն է յամբոյն հասէ միջ ջուր:

Աղտւոր: Կոտիկ: Իրեւոյ՝
16. Խննդ. Որդեա նարեմ զայց միայն հուր,
Եւ երեսուն կորմոր է աղտւոր.
Բան ըզգորդի հասն է յորդոր,
Յեղբորն կուեն զնա թաղաւոր:
17. Կողմ. Մերկ Արապիկ մի եւ տեսայ,
Իր խանութ յովան եւ զամբոյայ.
Չընցեց ճիշդակ ար հասկալայ,
Շնքիկն անհէջ ու մատաղայ:

Ջամուլայ: Ենիկ-Կոլան:
18. Կարաս. Որդեա տիկին յուլճի գրնայ,
Պարան յեռնէն ի քարէ կու գայ.
Բազով յուլի բարդի վերայ,
Որդիկ ասէն քան ըզգաւայ:
19. Կարաս. Կա կորմորի հաղան կալտոր,
Ու խալոյուսման ունի շալիկ.
Բարեղը անէ ըզկերծիկ,
Եւնեալ ասէն զնա զկալալիկ:

20. ԻՆՏԵՆՏԻՎ. Կարդ թաղաւոր մի աշխատիկ,
իւր ջախնայ խնամ արդրիկն,
Ծրեցող շունչով մի դեղի,
Կարդ ի լեւերն անդ Գրանի:
21. ՄԵՐԷՆՈՒ. Կարդ տեսայ նա շատ կարուսի,
Իւր խն. ինչպիսի ի իւրանոսի,
Խառնեմ րովիկ էւ անգիպան,
ԻՆՏԵՆՏԻՎ ճառեմ նա գան:
22. ՆՆՆՆՆ. Ի նա կանաւ, կոճակ բոլոր,
Լճապի գինով անգամ տանիւր,
Կարմիր մկրցւ, ի ներս աղաւթ,
Եղբայր, էւր. կեր զինչ, մեղրի ծոր:
23. ՈՒՄՆ. Առաւոս որ չէ նա խնամ խնո,
Չկաւ կրօնակոյ, զինչ եւ ի կնո,
Չկաւ պայպղիկ հինչ ի լնո,
Բրժուս չառնաւ, յարցիք բնւեն:
- Կնո, Ինչ, Ինչո:
24. ԶԻՄ. Կ'այլը ի յայնչիկ ինչ զող, ի զող,
Կ'աճէր առաք իւրեղն կաղող,
Կ'իրաւոր ինչ բոլոր զող,
Իայնչ ինչ զարէ մէկիկ մի փող:
25. ՄԵՐԷՆՈՒ. Բռնիկ խնծոր նըման լինի,
Իւր ճառքն զայ անպակ մէկի,
Ինչեւ ի ճպտեր գեղին թաղիկ,
Եւ զայ առնէ, թաղաւորի:
26. ՍԷՆՏԻՄԵՆՏ. Գուշգիւկ երթող զնա արտիկին,
Իւր ապրանքն իւր ճակոթիկին,
Ուրիկ փողնջ զայր ի վնի,
Եւ զայր ի քայ իւր աղին:
- Անուշ, աւաղողի կտան ի աննայնի, որ ու
Առաւորներն արժեքն արժեքն առաւորան նն եւ
րեք գործարարանան, որովհետեւ, գրաւանոյց ճառք
եւազան աստեղ կարեւոր լինի ունին իայնչ կան
պլ. ճառարանոյ նաեւ. ամբողջ գործարար եւ կամ
մի ուսակրիստան Աստուի: Աստուի ճանի մի օրին
սրբանաւ:
- ԱՆ. Ե՛ մարդ, ժառմ գու ինձ զայտ բան
ջարդ եւ ճառք իմեղն յանդիման:
Գուսի բլրու, քաղաւթ արանս,
Խնամ պիտոնի աղբ մարդիկս:
- ԿՆՆՆՆ. Եղբայր Տփալան ասորեց ճառիկ,
Եւ յոյնեաց բարեկամ քաղիկ,
Բարեկամս եւ խոնարհի,
Անին սպան, ասորեցերի:

ՆԻՐ-Ի-ՄԻՆ. Ո՛հն շնորհաց հայկազանին
Յայանու՛մն առնէր կենաց բանին.

Թեպետ չե՛հաս աւարտ նշմին,
Յոյժ գեղեցիկ էն բանք նորին:

ԶԻ՝ԼԿԻ. Մինն է յանդունդը առաւպէր,
Մինն է յերեսը թըքանէր.
Եւ ինչ է իմանալու չափանէր.

Գլխավորն ստիպեմ հարկառույն
Ընկենաբարուն մեղ բերեր:

Սահման է կոչ գին: դասպիկի,

Առիթն ի քաղիթ նշմանի:

Դարձեալ յառնեմ կենդանեանսմ
Զաչս ի յերկինքս համբառնամ:

பாடியுள்ளதற்கு முயற்சி எடுத்தேன் !

Ի վեր անդր յառաջ բերուած 26 ո

Առակք բուշպէս Ծանուցիւք յառուս Ըն-
մեր ձեռս հասածներուն ընտրելագոյնքն

ADARCO

y A.R.A.R.@ .

նաեւ Տնայելոյ մէջ ոչ սակաւ՝ որ զեղեցիկ տղանքն կը բովանդակեն, զոր յետոյ առիթով ունենանք տեսնելու: Սակայն առա յառաջ բերուածներն յայտնապէս կը ցուցնեն թէ Երջափ մեծ նշանակութիւն ունին այս Առակք ի Բառական գրականութեան: Մեծանուն Մատենադիրն ինչպէս իւր շատ գրուածոց՝ մանաւանդ Հարականաց մէջ նշանաւոր է իմաստից բարձրութեան եւ կրօնի խորին խորհուրդքն վրեժ կերպիւ բացատրելու մասին, այսպէս իւր Առակաց մէջ զիտցած է ժողովրդական բանաստեղծութեան սեպհական գեղեցկութիւնն ծարարութեամբ թափոփելու գնեւ առաջի մեր: Պարզութիւն, բնականութիւն, փափկութիւն, ընտանեկան վայելչութիւն, եւ այլ յատկանիշք նոյնպիսի քերթուածոց խիտ առ խիտ կը տեսնուին յայս սակաւ տարջ:

Միայնով մեր յատուկ նիւթոյն մէջ, ասորք մեզի կը ծանօթացնեն Նախնաց Բառականին յատկութեանց զիւսեւոր մատուցելն, յերեւան կը հանեն նոյն բարբառոյն սեպհական գաբուածներն, ձեւերն ու ասացուածներն, որչափ կարելի է համարմը առնել կը բանան անոր ընտանեկան վայելչութեամբ Բառականութեան: Այնպէս որ շափաւորացութիւն չըլլար, կարծեմք, եթէ Հասարակ վերջերները բերելով՝ որ այս Առակք միայն բառական էին օրինակ լինել ապագայ դարաց նոյնպիսի գրուածոց, թէեւ ոչ այլ ինչ ունենայիք ի հնոց այս բարբառով գրելու:

(Հարմարութիւն)

Հ. Գ. Յ.

ՄԱՏԵՆԱԴՐՈՍԱԿԱՆ

ՀԱՆՈՐԴԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻՆԻ ԳՐԱՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հանդէս երեքամսնայ, ընդ խնամով Մատաթնայ Գարապէտեան եւ Յ. Գորգիւնի, 1888:

Այ գրականութեան արդի ներկայացուցչաց թուոյն մէջ երկու տարի է որ ի հրապարակ ելած է իւրեւ ամսաթերթ «Ճաշակ ոսկեղէն գպրութեան», եւ յաղորդութեամբ կը շարունակուի այս տարի ալ թէեւ ուրիշ գրից եւ հանգամանաց մէջ իբր բերքամեկայ հաղէս: — Ըստ խնդրոյ Մեծապ. Ննամակալաց՝ կը փութանք սոյն գործոյն վրայ մեր տեսութիւնն յայտնել:

Ամեն յառաջագիւտ ազգ իւր ներկայ քայլերն չառած, կը գաւառայ եւ կը փնտռէ իւր անցեալն, այսինքն՝ իւր նախնեաց հեռերն ի լոյս հանելու կը փութայ, եւ զանոնք ուշադրութեամբ դնելով՝ անոնց վրայէն քայլեն իրեն փառք կը համարի: Մեր ըսածն լուսաւոր իմանալու համար կարեւոր չենք համարիր՝ Եւրոպայի մշակեալ ազգաց թէ արուեստից եւ թէ լեզուի ու գրականութեան նկատմամբ օր ըստ օրէ իրենց ազգին հնութիւններն խուզարկելու:

Ի գործ դրած խնամքն ու ջանքը մատանիչ ցուցնել: Եւ ինչեւտասանորդ գարուս կարծես մանաւոր գործն եղած է թաղուան ու հնացածը վերատին ժամանակիս լուսովն նկատել եւ իւր յառաջդիմութեան գործածել:

Անցնելու Եւրոպայի արդհարէն մեր ընտանոցն: Մեծաւ ուրախութեամբ կը տեսնենք որ այսօր մեծ մտադրութիւն գարծուցած է հայ ազգն իւր անցելոյն, եւ մանրահաս խուզարկութեամբ — եթէ չկարենանք ըսել կը քնեւ, գոնէ — կը ջանայ քննել եւ ըստ կարի լուսաւորել զայն: Բայց ազգի մը երբեմն ունեցած զարգացման չափն իւր հին լեզուն է, որ նոյն իսկ ուրիշ վկայութիւններն եթէ պակսին, բաւական է հղոր վկայ մը հանդիսանալու: Եւ արդարեւ ուստի պիտի կարենայինք մեր նախնեաց մտաւոր զարգացման համոզուիլ, եթէ չուենայինք մեր առջեւն անոնց լեզուն՝ հին հայերէն: Այնչափ զօրաւոր է այս առ մեզ, որչափ դիտելք թէ «Լեզուն խորհողութեան հայերէն» է: Անշուշտ այս է պատճառն որ այսօր ուղղուած է մեր հայեցումաբն մեր հին լեզուին վրայ, եւ յարգութեամբ կը պահենք մեր նախնեաց աւանդած հասակատարներն, ըլլայ գրոց ձեռք եւ ըլլայ որպիսի եւ իցէ միջոցներով: —

Այս հարեւանցի տեսութեան գիւրին է ըմբռնել թէ ինչ նշանակութիւն ունի «Ճաշակն ոսկեղէն գպրութեան», «Ճաշակն» իւր զրած նպատակէն գատելով՝ մեծ նշանակութիւն ունի: «Ճաշակն», նպատակն է՝ մերկանալ Հայուն աւազ թելուն իւր նախնի լեզուական մեծագանձ հարստութիւնն եւ այնու «օգտակար ընել հանդէսը՝ նախնի Հայուն բուն եւ հարազատ լեզուն լաւ սորվիլ ու զօղներուն, եւ գրականութեան ու գիտութեանց բազմապատիկ պահանջմանցը նայելով՝ արդի հայերէնին մեծ օգնութիւն մատուցանել» (Տես Ա. Տարի. Յատաշարան): Անշուր դիտաւորութիւն Սակայն, արիւն, «Ճաշակն» այս դիտաւորութիւնն առ ոչինչ կը համարին անոնք՝ որոնց աւելի արիւնքական է՝ դատել իր մը ոչ թէ իւր իրական արիւնքին համեմատ, այլ կամ — որ սովորաբան է — անձնական կարծեաց եւ սկզբանց համաձայն չգտնելով զայն, եւ կամ խօսելով՝ «Ըստ մարմանից լսելեաց իւրեանց»:

Ի՞նչ ուղղութեամբ կ'ընթանայ «Ճաշակն» այս իւր դիտաւորութեան հասնելու: Բունած ուղղութիւնն կրնանք նկատել նախ ըստ նիւթից եւ երկրորդ ըստ լեզուի:

Ա. Ճաշակն նիւթը, Եւ իւր երկամեայ կարծ